

De VVD moet weer een mannenpartij worden

Posted on 9 september 2025 by Eric Vrijssen

Plan B voor de VVD. Hoe gaat dat eruitzien? De verkiezingscampagne is nog maar amper begonnen en de nederlaag hangt al in de lucht. Natuurlijk is er in kleine kring besproken of Dilan Yeşilgöz het leiderschap zou moeten neerleggen. Maar ze wilde door.

‘Dilan is een vechtertje,’ weten ingewijden. Belangrijker nog was dat er geen alternatief is. De kroonprinsen Eelco Heinen, Ruben Brekelmans en Vincent Karremans staan niet te popelen om het nu al over te nemen. Pas op de avond van 29 oktober, als de uitslagen binnendruppelen en duidelijk wordt dat de VVD een historisch slecht resultaat heeft geboekt, zal Yeşilgöz haar conclusie trekken en opstappen.

Heinen, Brekelmans en Karremans, de nummers twee, drie en vier, hebben op dat moment in goed onderling overleg besloten wie de nieuwe leider van de VVD wordt. Brekelmans heeft vooralsnog de beste papieren.

Keepersgeluk

Natuurlijk houdt iedereen in de VVD een slag om de arm. Er kan nog van alles gebeuren in de campagne. 'Misschien komt er wel weer een Turkse minister op bezoek,' grijnzen sommige liberalen. Dat slaat op de rel rond de Turkse minister van Gezinszaken die vlak voor de Kamerverkiezingen in 2017 naar Rotterdam kwam om hier Tayyip Erdogans machtspolitiek te bedrijven. Haar konvooi werd door veiligheidsdiensten overmeesterd, waardoor een crisissfeer werd opgeroepen en massa's twijfelende Nederlandse kiezers op het nippertje besloten toch maar op de veilige VVD van Mark Rutte te stemmen.

Als het aankwam op verkiezingen, dan had Rutte altijd keepersgeluk. Opvolger Yeşilgöz heeft dat niet. Twee jaar geleden dacht ze de eerste vrouwelijke en eerste allochtone premier van Nederland te kunnen worden. De VVD kelderde van 34 naar 24 zetels. Als de peilingen niet bedriegen, gaan daar straks nog eens tien zetels vanaf en misschien nog wel meer.

Onder Mark Rutte waren VVD'ers het min of meer gewoon gaan vinden de grootste te worden bij alle verkiezingen. Dat verslapte de partij. Ooit was de VVD de politieke arena waarin Rutte op het scherpst van de snede moest knokken tegen Rita Verdonk om zijn leiderschap te vestigen. Gaandeweg veranderde die VVD een succesmachine, een apparaat om het premierschap van Rutte te polijsten, een reclamekantoor annex uitzendbureau voor ambitieuze slippendragers. Spindoctors en amateurpsychologen bepaalden de strategie. De VVD moest *allround* worden, waardoor de boodschap ernstig is verbleekt en het hele zaakje stuurloos is geworden. Geen wonder dat de kiezers in twee richtingen weglopen. Naar het linksige CDA van de fluwelen Henri Bontenbal en naar JA21 van de rechtse Joost 'deejay Jopie' Eerdmans.

Zwanenzang

Toen Yeşilgöz afgelopen zaterdag op het verkiezingscongres van de VVD in Den Bosch begon aan haar zwanenzang, leek ze afstand te nemen van de VVD als marketingformule. Ze zei eerst dat ze de tekst van haar voorlichters terzijde had geschoven en dat ze nu haar eigen verhaal zou vertellen. Wat volgde was een uiteenzetting waar niemand echt van opkeek. Ze herhaalde nog maar eens hoe haar ouders om politieke redenen Turkije hadden moeten ontvluchten, hoe ze als

kind het Anne Frankhuis bezocht en hoe ze zich betrokken voelde bij de slachtoffers van de tramaanslag in Utrecht in 2019.

Ze kroop nog een keer door het stof voor 'mijn fout' met muzikant Douwe Bob, die wegens 'zionistische posters' een optreden voor Joodse kinderen had afgezegd en vervolgens door Yeşilgöz werd beticht van 'Jodenhaat'. De doorsnee VVD'er vond dat laatste géén onterechte opmerking. Maar Douwe Bob ontving bedreigingen, moest eventjes wegduiken in het buitenland en – zo gaat dat in Medialand – Yeşilgöz kreeg de schuld. Zij wachtte dagenlang af en ging zich toen toch verontschuldigen. Zo hoort dat, marketingtechnisch. Maar het eindresultaat is dat zij een zwalkende, onzekere indruk maakte.

Yeşilgöz pronkte eerder met 'rechts beleid op naaldhakken', maar in plaats van een stevige lijn, is dat vooral een wankel allegaartje. 's Avonds na haar congres toespraak werd Yeşilgöz in de tv-journaals extra om de oren geslagen met haar spijtbetuigingen richting Douwe Bob. Zo komt de VVD steeds meer te boek te staan als een foutenfestival, een partij van de averij.

VVD-lid Maurits Richard liep in de wandelgangen van het VVD-congres met een sticker op zijn overhemd. Een soort verkeersbord: verboden linksaf te slaan. Hij vindt het 'een grote blunder' dat Yeşilgöz niet meer met de PVV van Geert Wilders wil regeren. De VVD-leider sluit weliswaar ook GroenLinks-PvdA van Frans Timmermans uit, maar Maurits Richard voorziet wat er na de verkiezingen zal gebeuren. De VVD kiest liefst voor oppositie, maar zal onder grote druk komen te staan om toch in een kabinet-Timmermans of -Bontenbal aan te schuiven. Het land moet immers bestuurd worden en dus laat de partij de oren hangen naar de groenen, de socialisten, de christelijken en D66.

Dat scenario lijkt de doodsteek voor de partij. 'Dan gaan we nog verder de bietenbrug op,' fluisterde een oud-minister.

Waar is Ben Verwaaijen, de geslaagde zakenman die in zijn Zuid-Franse villa de VVD-toppers altijd op één lijn bracht en een soort biechtvader was voor Mark Rutte? 'Ben was altijd goed om het onderlinge zuur uit de partijtop te duwen. Hier en daar kon hij oliën en smeren. Maar dat is nu niet het probleem,' zegt de oud-minister.

Geen perspectief

De VVD-top is het onderling eens. Yeşilgöz haalde David van Weel – sinds kort minister van Buitenlandse Zaken – aan. Van Weel diende vroeger bij de Koninklijke Marine, waar ze onder stormachtige omstandigheden zware oefeningen deden. Hij leerde: 'Blijf bij je taak. *Never fight the circumstances.*' Mooi gezegd. Maar het probleem van Yeşilgöz is dat ze werd opgeleid als communicatiewetenschapper. Als politicus liet ze zich stevast leiden door de buitengewoon gunstige omstandigheden in het Rutte-tijdperk. Nu opeens zit het tegen en wat is haar overtuigende boodschap naar de kiezers?

De VVD is zich gaan vereenzelvigen met marketingtrucjes en talkshowoptredens. Ook nu zien VVD-toppers een lichtpuntje in het CDA-verkiezingsprogramma, dat het verder beperken van de hypotheekrenteaftrek bepleit. Eigen woningbezitters maken zich daar grote zorgen over. Ook Yeşilgöz noemde dat punt in haar toespraak te Den Bosch. Maar Bontenbal hierop keihard aanpakken, kan de VVD niet. In de afgelopen jaren heeft ook de VVD die renteaftrek al stevig beperkt en tevens een aflosboete ingevoerd.

Ook het electoraal gevoelige punt van de pensioenen biedt de VVD geen perspectief in de campagne. Als Bontenbal weer eens begint met 'fatsoen moet je doen', kan de VVD-lijsttrekker natuurlijk terugkaatsen: 'Pensioen moet je doen!' Miljoenen kiezers zijn immers erg bezorgd over de invoering van het nieuwe stelsel. Vele jaren fatsoenlijk premie betaald, straks belanden ze in een casino. Maar de VVD leverde de blauwdruk voor het gevreesde nieuwe stelsel en dat zal Yeşilgöz tijdens de tv-debatten genadeloos worden ingepeperd door Wilders, Eerdmans, Caroline van der Plas (BBB) en Jimmy Dijk (SP).

Gifbeker leegdrinken

De VVD heeft geen verweer en snakt naar oppositie. Yeşilgöz moet de gifbeker eerst helemaal leegdrinken. Misschien valt de nederlaag mee en houdt ze zich iets langer staande, maar het ziet er rampzalig uit. Iedereen legt zich al neer bij een recordverlies en speculeert over hoe de partij daarna weer zou kunnen herstellen.

Ingewijden zeggen: terug naar het oude verhaal. Lagere belastingen, economische groei door het vrije ondernemerschap, veiligheid en dus beperking van de migratie. 'De dametjes hebben het verprutst,' klinkt het in de boezem van de partij. Wie zijn

de 'dametjes'? Dat zijn de nummers een, twee en drie van de vorige verkiezingen (2023). De aanstormende jeugd van toen, de eigentijdse vrouwen, het liberalisme op pumps en sneakers. Yeşilgöz, Sophie Hermans en Bente Becker. Yeşilgöz heeft het nu zwaar te verduren. Demissionair klimaatminister Hermans staat niet meer op de lijst. Vicefractieleader in de Tweede Kamer Becker werd door de VVD-leden van een derde naar een zesde plek op de kieslijst gedegradeerd. Het tijdperk van 'de dametjes' dreigt uit te lopen op een debacle.

Wat nu? De VVD moet weer 'een mannenpartij' worden. Wie gaat de kar trekken?

Formeel komt Eelco Heinen als eerste in aanmerking, want hij staat pal achter Yeşilgöz op de kieslijst. Heinen is demissionair minister van Financiën en past daardoor het best bij de oude kernboodschap van de VVD: degelijk financieren en lasten verlagen. Maar hij is nogal saai en technocratisch. Geen stemmenkanon. Hij doet denken aan zijn voorganger op Financiën, Gerrit Zalm, en die kon het als VVD-lijsttrekker ook niet maken.

Collegaminister Vincent Karremans van Economische Zaken staat nummer vier op de lijst. Hij heeft de beste *looks*. Voordat hij wethouder werd in Rotterdam, was hij een kleine ondernemer. Hij weet dus wat het bedrijfsleven nodig heeft. Hij oogt modern, afkomstig uit een grote stad. Durft rechts te zijn, maar net als Rutte heeft hij een informele manier van optreden. Die stijl vinden televisiekijkende Nederlanders prettig. Karremans heeft als nadeel dat hij nog onervaren is. Kooigevechten met Wilders worden een hachelijk avontuur.

Wie je ook spreekt in de VVD, de voorkeur gaat uit naar Brekelmans als de nieuwe leider van de mannenpartij. Overduidelijk rechtervleugel, want in 2023 zette hij in een interview met *EW* de samenwerking met Wilders op een kier met het argument dat er met linkse partijen geen adequaat migratiebeleid was te voeren. Als geen ander kan Brekelmans na 29 oktober de druk weerstaan om in de grijze massa van een kabinet met CDA en GroenLinks-PvdA weg te smelten. Brekelmans weet wat hij wil, blijft stoïcijns zijn boodschap herhalen en is, zelfs in een krakkemikkig kabinet, een adequaat bewindsman gebleken. Van alle kroonprinsen doet hij nog het meest aan Frits Bolkestein denken, ook omdat hij hard op migratie durft te zijn. Bezwaar tegen hem is dat hij een beetje een *Einzelgänger* is en dat hij weliswaar economie heeft gestudeerd, maar in de dagelijkse politiek nooit met het financiële bijtje heeft hoeven hakken.

Stoorzenders

Er zijn nog allerlei stoorzenders actief in de VVD. Oud-fractieleider Klaas Dijkhoff komt met oproepen om er een middenpartij van te maken. Diens compagnon Bas Erlings beschreef in een boek de psychologische trucjes om de kiezers emotioneel te manipuleren. Het versterkt de indruk van de VVD als een partij in verval. Een club waarin afgeschreven figuren nog even proberen die arme Dilan Yeşilgöz, corvee-lijsttrekker, maximaal voor de voeten te lopen.

Tijdens haar congres toespraak zou je bijna medelijden met haar krijgen. Ze probeerde de moed erin te houden, maar iedereen zag haar het boetekleed al aantrekken. Ondankbare rol, maar ja... de partij moet verder. Tijdens de speech kwamen op het grote scherm voortdurend twee andere VVD-toppers in beeld. Bente Becker zat heel opvallend ja te knikken en amechtig instemming te betuigen. Vincent Karremans daarentegen, leek moeite te hebben niet in slaap te vallen.

Kroonprinsendrama

Ben Verwaaijen, waar zit je? Een kroonprinsendrama waarbij Heinen, Karremans en Brekelmans elkaar afbranden, kan de VVD nu al helemaal niet gebruiken. VVD-ingewijden zijn er gerust op dat de nummers twee, drie en vier vlak voor de nederlaag hun zaakjes zullen regelen en onderling de opvolging organiseren. Het schrikbeeld is 'een zeteltje of veertien' en daarmee is het lot van de dappere Dilan bezegeld.

Trekt ze zelf niet de consequentie, dan zal zij daartoe kort na 29 oktober worden gedwongen. Is Yeşilgöz opgestapt als partijleider, dan dient de nieuwe voorman – vermoedelijk dus Brekelmans – onmiddellijk het demissionaire kabinet-Schoof te verlaten, de uitgedunde Kamerfractie voor te gaan zitten en direct oppositie te gaan voeren tegen centrum-links, ook al is dat op dat moment nog slechts in de maak.

Wynia's Week brengt broodnodige, onafhankelijke berichtgeving: drie keer per week, **156 keer per jaar**, met artikelen en columns, video's en podcasts. Onze donateurs maken dat mogelijk. [**Doet u mee?**](#) Hartelijk dank!